

Bemærkninger til forslaget.

Formål.

Hensigten med det her foreliggende forslag til folketingsbeslutning er:

1) at dæmpe den stadige vækst i statens udskrivning af direkte skatter, således at borgerne får større rådighed over deres egne indkomster, og i forbindelse hermed:

2) at gennemføre en reform for udskrivningen af direkte skatter til staten, hvorved a) øget arbejdslyst og større initiativ fremmes gennem overgang fra progressiv til proportional beskatning for det store flertal af landets skatteydere, b) det nuværende uforholdsmæssigt høje skattniveau, navnlig for mellemindkomsterne, nedsættes, c) sambeskatningens uheldigste virkninger fjernes og d) et bredt grundlag for befolkningens opsparring tilvejebringes.

ad 1) Afdæmpning af stigningen i skattniveauet.

I tiåret 1950-51—1959-60 er de samlede skatter og afgifter steget fra 4 305 mill. kr. til 9 730 mill. kr., d. v. s. med 126 pct., medens nationalindkomsten i samme tidsrum kun er steget med 64 pct., altså halvt så stærkt (nemlig fra knap 20 milliarder kr. til ca. 32,8 milliarder kr.). Det offentlige andel af nationalindkomsten er i denne periode steget fra 21,6 pct. til 29,6 pct.

Tempoet i skattestigningen bliver stadig stærkere og har efterhånden et lavineagtigt præg. I 1958-59 indbragte skatter og afgifter ca. 600 mill. kr. mere end året forud. I indeværende skatteår stiger de skønsmæssigt med 1 170 mill. kr., og på basis af statistiske oplysninger om de økonomiske forhold i 1959 kan det anslås, at der i det skatteår, der begynder 1. april i år, vil blive tale om en yderligere skattestigning på 1 000-1 200 mill. kr., idet nationalindkomsten er gået op med ca. 2 500 mill. kr., hvoraf omkring halvdelen vil tilgå det offentlige. Trods uændrede skatte- og afgiftssatser er skattniveauet da på kun tre år blevet løftet 3 000 mill. kr. opad.

Denne udvikling er foruroligende og må vække betænkeligheder, som det vil være farligt at ignorere under henvisning til, at også borgernes indkomster er stigende. Fastholdes de nugældende regler for indkomstbeskatningen, vil enhver stigning i bor-

gernes indkomster nemlig automatisk medføre en endnu stærkere stigning i statens andel af disse.

I øjeblikket udgør det offentlige andel af nationalindkomsten ca. 30 pct., men af den årlige tilvækst i nationalindkomsten beslægtet det offentlige derimod omkring halvdelen. Det er denne voksende slagside i fordelingen af indkomststigningen mellem borgerne og det offentlige, som dette forslag sigter på at rette op. Sker det ikke, vil en socialisering ad skattevejen blive en særdeles nærliggende mulighed i løbet af 1960'erne.

Det er endvidere karakteristisk for den stedfunde udvikling, at de voldsomme skattestigninger ikke alene skyldes bevidste finanspolitiske indgreb, men delvis har været utilsigtede. De er ej heller begrundet i noget statsfinansielt behov.

På den anden side betyder den rigelige overførelse af købekraft fra borgerne til staten, at betænkelighederne stærkt mindskes ved at lade det offentlige påtage sig nye opgaver og udgifter. En betydelig offentlig udgiftsstigning er allerede blevet følgen af den store offentlige indkomststigning. Omkostningen herved påhviler den producerende del af befolkningen, hvis investerings- og opsparingsmuligheder følgelig forringes, samtidig med at den kun får ringe andel i de øgede statsgoder. Yderligere må det forudses, at arbejdslyst og initiativ svækkes, når beskatningen af arbejdsresultatet skærpes. Dette hæmmer stigningen i produktiviteten og bliver dermed til skade for alle dele af befolkningen.

Det er for at bremse denne udvikling, at indkomst- og formuebeskatningen til staten hermed foreslås revideret. Dette sker først og fremmest ved en ændring af skattesatserne, der medfører en reduktion af den samlede udskrivning af såvel indkomst- som formueskat med ca. 20 pct. i forhold til, hvad disse skatter skønnes at ville indbringe i 1960-61 ved uændrede skattesatser.

Ændringerne i indkomstskatten som følge af denne omlægning sætter dog ind med forskellig styrke, dels fordi visse indkomstgrupper, navnlig mellemindtægterne, er blevet særlig hårdt ramt af udviklingen, dels fordi man har ønsket at benytte den foreliggende lejlighed til — uden at skatten for andre kategorier af skatteydere øges tilsvarende — at søge gennemført en principiel omlægning af skattesystemet.